

*«Δεν είναι πράγματα αυτά να
τα θυμάσαι...»*

**Στρατόπεδα Συγκέντρωσης και
Καταναγκαστικής Εργασίας
στην Ευρώπη του Γ΄ Ράιχ.
Μια πρόταση διδασκαλίας
της Ιστορίας του
Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου
σε Ψηφιακό Περιβάλλον.**

Ιωάννα Δεκατρή

Εκπαιδευτικός Κλ. ΠΕ02

MSc Διδακτική της Ιστορίας

Υπ. Δρ Διδακτικής Φιλοσοφική ΕΚΠΑ

Υπ. Πολιτιστικών Θεμάτων Γ΄ ΔΔΕ Αθήνας

Covid-19 & Εκπαίδευση...

Ολιστική- Συστημική Θεώρηση Εκπαίδευσης

- **Επικοινωνιακό Πλαίσιο- Περιεχόμενο- Μέσο =>**
- **Περιβάλλοντα Μάθησης** παιδαγωγικά & διδακτικά προσανατολισμένα στη διερευνητική, διεπιστημονική, συνεργατική **οικοδόμηση** της κοινωνικής και γνωστικής συγκρότησης κάθε εκπαιδευόμενου/ης.
- **Για όλες τις μορφές / τύπους μάθησης:**
 - Με φυσική παρουσία
 - Μεικτό μοντέλο
 - Εξ αποστάσεως

Πρόγραμμα Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα (M.O.G.)

<http://www.occupation-memories.org/>

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ ΜΝΗΜΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΝΗΜΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Πα τη γερμανική Κατοχή στην Ελλάδα λίγα πράγματα είναι γνωστά στη γερμανική κοινή γνώμη. Στην Ελλάδα η μνήμη της περιόδου είναι έντονη και παρούσα. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα» πραγματοποιήθηκαν 93 συνεντεύξεις σε όλη την Ελλάδα με μάρτυρες της περιόδου. Οι αφηγήσεις τους θα διαφωλαχθούν για το μέλλον και είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο.

Περισσότερα για το πρόγραμμα

Το φιλμ του προγράμματος

Στο Αρχείο

Το Αρχείο διαθέτει 93 συνεντεύξεις για την Εκπαίδευση και την Έρευνα

7:21 μμ
29/6/2020

Αρχείο του Μ.Ο.Γ.

93 αφηγήσεις για τη Γερμανική Κατοχή στην Ελλάδα

ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ

Η συλλογή περιέχει 93 αφηγήσεις ανθρώπων που βίωσαν τη γερμανική κατοχή της Ελλάδας. Πρόκειται για αφηγήσεις που ακολουθούν τη βιογραφική-αφηγηματική μέθοδο της προφορικής ιστορίας και που αφορούν ποικίλες εκφάνσεις εμπειριών όπως για παράδειγμα το διωγμό των Εβραίων, την επιβίωση στα στρατόπεδα συγκέντρωσης και εξόντωσης, την αντίσταση, τα αντίποινα των γερμανικών αρχών Κατοχής, τις σφαγές και την καθημερινότητα. Το Αρχείο διαφυλάσσει τις αφηγήσεις αυτές για το μέλλον και τις θέτει στη διάθεση της εκπαίδευσης και της έρευνας. Παρακαλώ, πραγματοποιείστε εγγραφή, για να μπορείτε να δείτε τις συνεντεύξεις.

- Στην εγγραφή
- Πατί να εγγραφώ;

Μάρτυρες

Γιώτα Κολιοπούλου-Κωνσταντοπούλου

επέζησε σε ηλικία δώδεκα ετών τη σφαγή στα Καλάβρυτα, όπου ο πατέρας της και οι δύο της αδελφοί εκτελέστηκαν.

- Στη συνέντευξη

Ναταλία Νταμπίζα

επέζησε, σε ηλικία έξι ετών, από τη σφαγή στην Κλεισόυρα, ενώ σκοτώθηκαν σε αυτή η μητέρα της και οι δύο αδελφές της.

- Στη συνέντευξη

Μαριάνθη Ναχμία

από την Καλαμπάκα, συνελήφθη από τους Γερμανούς και κρατήθηκε στην Κίτρινη Αποθήκη του Βόλου και στο στρατόπεδο του Παύλου Μελά στη Θεσσαλονίκη. Αργότερα, εκτοπίστηκε στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Ράβενσμπρουκ, όπου υποχρεώθηκε σε καταναγκαστική εργασία.

- Στη συνέντευξη

Σταύρος Παπουτσάκης

εκτοπίστηκε σε ηλικία δεκαεπτά ετών στο στρατόπεδο Μάουτχάουζεν και στα στρατόπεδα Steyr-Münichholz και Gusen I.

- Στη συνέντευξη

➤ πηγές εικόνας

<http://www.occupation-memories.org/>

Διαδικτυακή Πύλη - M.O.G.

- Οι συνεντεύξεις είναι προσβάσιμες σε διαδικτυακή πύλη
- <http://www.occupation-memories.org/>
- συνοδευόμενες από λέξεις-κλειδιά, ιστορικές πληροφορίες, φωτογραφίες, βιογραφικά, περιλήψεις και επιπρόσθετο υλικό.
- Προϋπόθεση να εγγραφούν στο σύστημα, για λόγους προστασίας και ελέγχου των προσωπικών δεδομένων.
- Διαφορετικοί τρόποι αναζήτησης θα διευκολύνουν τους χρήστες να κατευθύνονται σε συγκεκριμένα σημεία των συνεντεύξεων.
- Το υλικό διατίθεται για ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς σε πανεπιστημιακά ιδρύματα και σχολεία στην Ελλάδα, στη Γερμανία και διεθνώς, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας διαπολιτισμικός διάλογος, ιδιαίτερα μεταξύ των δύο χωρών.
- **Το πρόγραμμα «Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα» διεξάγεται στο Κέντρο Ψηφιακών Συστημάτων (Center für Digitale Systeme, CeDiS) του Ελεύθερου Πανεπιστημίου του Βερολίνου.**

Προφορική Ιστορία

- Η *Oral History* είναι μια ερμηνευτική, ιστοριογραφική μέθοδος για την επιστημονική επεξεργασία των προφορικών πηγών και προσφέρει μια εναλλακτική αφήγηση για το παρελθόν.
- Η μελέτη της προφορικής ιστορίας, η οποία αποτελεί έναν εξελισσόμενο και ζωντανό **διεπιστημονικό τομέα**.
- Ερευνητικό πρόγραμμα: «**Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα- Μ.Ο.Γ.** » : Η ανασυγκρότηση της ατομικής μνήμης μέσα από τις αυτοβιογραφικού τύπου συνεντεύξεις
- “Η προφορική ιστορία αποτελεί ένα μέσο ριζικής μεταμόρφωσης της **κοινωνικής σημασίας της ιστορίας**” (Π. Τόμσον)

<http://www.occupation-memories.org/>

Μνήμη και Προφορική Ιστορία

- Οι **αφηγήσεις** για το παρελθόν έχουν αμφισβητηθεί έντονα από τους ιστορικούς ως αναξιόπιστες.
- Τα προβλήματα εντοπίζονται κυρίως στο ότι οι **μαρτυρίες δεν είναι στατικές** αλλά εξελισσόμενες διαρκώς, μετασχηματίζονται και έχουν πολλαπλά στρώματα.
- **Ο μάρτυρας θυμάται επιλεκτικά ένα μέρος της συνολικής εμπειρίας.** Ψυχολογικές μελέτες προτείνουν τη διάκριση ανάμεσα, αφενός, στην «επεισοδιακή» μνήμη (episodic memory), ανάκληση ενός συγκεκριμένου τραυματικού γεγονότος), την «αυτοβιογραφική» μνήμη και, αφετέρου, την αφήγηση ζωής (life narrative), σειρά αυτοβιογραφικών μνημών που χρησιμεύουν στον αυτοκαθορισμό του ατόμου), προκειμένου να διαχωριστούν οι προφορικές μαρτυρίες με βάση τις λεπτές τους αποχρώσεις

Πηγή: <http://www.occupation-memories.org/>

Διδασκαλία της Ιστορίας με Προφορικές Μαρτυρίες σε Συμβατικό & Ψηφιακό Περιβάλλον

Σκοποί:

- Καλλιέργεια κριτικής σκέψης και ιστορικής συνείδησης
- Ενδυνάμωση αξιών δημοκρατίας και ανθρωπισμού
 - Κριτικός- Ιστορικός- Ψηφιακός Γραμματισμός

Τρόποι:

- ✓ με την αξιοποίηση των προφορικών μαρτυριών & ψηφιακών μέσων σε ψηφιακό περιβάλλον
- ✓ την ένταξή τους στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο, τη «μεγάλη εικόνα» της εποχής
- ✓ την τεκμηρίωση- διασταύρωση με πολυτροπικές και ποικιλόμορφες πηγές
- ✓ την ανάπτυξη ενσυναίσθησης με βιωματικές δραστηριότητες
 - διασύνδεση με διαφορετικούς τύπους νοημοσύνης

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα Μ.Ο.Γ.

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης

6 εκπαιδευτικά σενάρια που βασίζονται σε προφορικές μαρτυρίες για την Κατοχή στην Ελλάδα

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα

Εκπαιδευτική πλατφόρμα

mog

Παιδιά στην Κατοχή Στρατόπεδα συγκέντρωσης Αντίσταση Αντίποινα Καθημερινή Ζωή Ολοκαύτωμα/ Σοά

Θέματα

Υλικό

Χρονολόγιο

Λεξικό

Αναζήτηση

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης & Καταναγκαστικής Εργασίας (1933-1945) κατεχόμενης Ευρώπης

- Το Φαινόμενο του στρατοπεδικού εγκλεισμού ομήρων (αιχμαλώτων πολέμου, πολιτικών αντιπάλων, κομμουνιστών, αντιστασιακών, ποινικών κρατουμένων, πολιτών που συνελήφθησαν τυχαία, μη Εβραίων από χώρες όπως η Πολωνία, η ΕΣΣΔ, η Γαλλία, η Ιταλία, και η Ελλάδα καθώς και Εβραίων που δεν οδηγήθηκαν απευθείας στα στρατόπεδα εξόντωσης) και του εξαναγκασμού παροχής εργασίας από αυτούς για το Γ' Ράιχ,
 - είτε σε στρατόπεδα – φυλακές, όπως το Νταχάου, το Ζάξενχαουζεν, το Φλόσενμπουργκ, το Μάουτσαουζεν, κ.ά., που έστελναν παρτίδες αιχμαλώτων στην γερμανική βιομηχανία, σε δημόσια έργα, ανθρακωρυχεία, κ.ά.,
- είτε σε πόλεις – στρατόπεδα, όπως το Βερολίνο, η Βιέννη, το Αμβούργο, το Μόναχο με στόχο το οικονομικό όφελος και τις τεράστιες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό για την πολεμική μηχανή του Γ' Ράιχ.

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης & Καταναγκαστικής Εργασίας (1933-1945) κατεχόμενης Ευρώπης

- Οι Συνθήκες ήταν απάνθρωπες και οι «εργάτες- σκλάβοι» αναλώσιμοι, καθώς νέες «παρτίδες» θα αντικαθιστούσαν όσους/ες δεν τα κατάφερναν να επιβιώσουν από τις αρρώστιες, τις κακουχίες, τον υποσιτισμό, την εξοντωτική εργασία.
- Στο τέλος του πολέμου 9,5 εκατομμύρια ξένοι πολίτες βρέθηκαν διασκορπισμένοι και παγιδευμένοι σε όλη την επικράτεια του ηττημένου Τρίτου Ράιχ, να προσπαθούν να επιστρέψουν στα σπίτια τους.
- Στην Ελλάδα, υπήρξαν στρατόπεδα συγκέντρωσης σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και άλλοι χώροι εγκλεισμού και μαρτυρίου. Το πιο γνωστό ήταν το στρατόπεδο Χαϊδαρίου, στη Δυτική Αθήνα και το Παύλου Μελά στη Θεσσαλονίκη

Θεματική Ενότητα: Στρατόπεδα Συγκέντρωσης & Καταναγκαστικής Εργασίας Γ΄ Ράιχ

2 μάρτυρες – πληροφορητές
2 πορείες ζωής =>
2 ενδεικτικές διδακτικές πορείες

- 4 διδακτικοί βηματισμοί
σε κάθε υπο-κεφάλαιο
- ποικίλες δυνατότητες διδασκαλίας
 - συνομιλία μεταξύ τους και
με άλλους 4 πληροφορητές από το Αρχείο

Εκπαιδευτικό Σενάριο «Ανοιχτού τύπου»

- **Προϋπάρχουσα γνώση:** Ιστορικό πλαίσιο Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου- Άνοδος ολοκληρωτικών – Φασιστικών, Ναζιστικών καθεστώτων σε όλη την Ευρώπη
- **Εμβάθυνση: Επιπλέον υλικό, όπως:**
- Η διανοητική και ιδεολογική προετοιμασία του ναζισμού
- Τα ειδοποιά γνωρίσματα του φασισμού και του ναζισμού
- Τα δικτατορικά καθεστώτα της Μεσοπολεμικής Ευρώπης (1917 - 1939)
- **Παρέχεται στην πλατφόρμα πλούσιο επιπλέον υλικό και παραπομπές σε πύλες προσβάσιμες διαδικτυακά, ενδεικτικά:**
- Το αυγό του φιδιού: Ο Φασισμός κι ο Ναζισμός στην Ευρώπη
<http://www.ekebi.gr/Fakeloi/fascism/main.htm> Επιμέλεια παραγωγής: Γιώργος Κόκκινος, Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Γιώργος Κόκκινος, Κώστας Ράπτης, Ευγενία Αλεξάκη, Αντώνης Καζάκος
- Δημοκρατία και εκπαίδευση. Εχθροί της Δημοκρατίας: ο Ναζισμός. (Ίδρυμα της Βουλής) <http://foundation.parliament.gr/central.aspx?slid=110I444I1140I646I460627>
(Κική Σακκά, Κατερίνα Μπρεντάνου)

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα Μ.Ο.Γ. Στρατόπεδα Συγκέντρωσης Εισαγωγή και 2 Κεφάλαια Ελένη Σαββατιανού & Λουκάς Κόκκινος

Εισαγωγή
"Στρατόπεδα
Συγκέντρωσης"

Ελένη Σαββατιανού-Γεωργαντά

Τόποι Εγκλεισμού και
Μαρτυρίου στην Ελλάδα:
Στρατόπεδο Χαϊδαρίου

Λουκάς Κόκκινος

Όμηρος στα στρατόπεδα
Χαϊδαρίου και Γερμανίας
του Γ' Ράιχ

- mog
- Θέματα
- Υλικό
- Χρονολόγιο
- Λεξικό
- Αναζήτηση

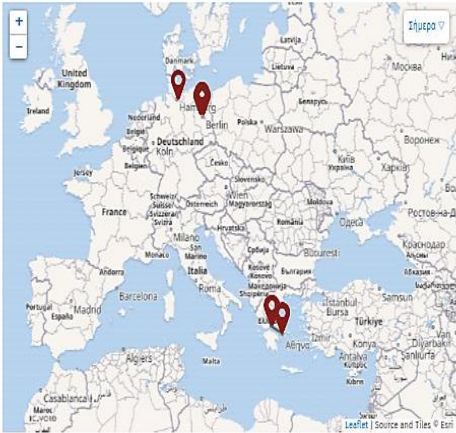
Βασικοί Θεματικοί Άξονες μέσα από την αφήγηση ζωής των Ελ. Σαββατιανού & Λ. Κόκκινου

- Η Ζωή πριν τη Σύλληψη. Αναφορές στον Πόλεμο- Έναρξη Κατοχής
- Συνθήκες Σύλληψης – Εγκλεισμός στο Στρατόπεδο Χαϊδαρίου
- Απέλαση σε Κέντρα Καταναγκαστικής Εργασίας στην κατεχόμενη Ευρώπη από το Γ΄ Ράιχ
- Εστίαση σε εμβληματικό γεγονός προσκλητηρίου Εκτέλεσης 200 Αγωνιστών Στρατοπέδου Χαϊδαρίου στην Καισαριανή
- Η Καθημερινή Ζωή και ο Θάνατος στα Στρατόπεδα
- Μορφές Καταναγκαστικής Εργασίας
- Ομάδες Αιχμαλώτων (από Πολωνία, ΕΣΣΔ, Γαλλία, Ελλάδα, αργ. Ιταλία, Εβραίοι και μη Εβραίοι, πολιτικοί κρατούμενοι, αντιστασιακοί, ποινικοί κρατούμενοι, πολίτες-εργάτες σε βιομηχανίες, κλπ)
- Απελευθέρωση από τα Στρατόπεδα
- Προσπάθειες Επανόδου στη «Φυσιολογική Ζωή»

Ψηφιακά Εργαλεία Εκπαιδευτικής Πλατφόρμας

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

05.02.1928: Ο Λουκάς Κόκκινος γεννιέται στην Λιμνισσα

10.1943: Κατάληψη Λιμνισσας από αντιστασιακές οργανώσεις
Μετά την ιταλική συνθηκολόγηση και την ανακατονομή των γερμανικών δυνάμεων σε όλη την ελληνική επικράτεια, η Λιμνισσα εκκενώνεται και καταλαμβάνεται από τις δύο ένστολες αντιστασιακές οργανώσεις που δραουν στην Οικίδα, το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και το 5/42 Σύνταγμα Ευζώνων η οποία συνεργάζονται για την διοίκηση της ευρύτερης περιοχής. Η οικογένεια Κόκκινου ανήκει στην οργάνωση του 5/42. Ο φρούρος που διατέθει η οικογένεια λειτουργεί ως κέντρο τροφοδοσίας των αντάρτων.

05.02.1944 : Σύλληψη Λουκά Κόκκινου
Την 1η Φεβρουαρίου, στα πλαίσια της επιχείρησης Αρσός („Dachs“), οι Γερμανοί ανακαταλαμβάνουν με μάχη την Λιμνισσα και εξοπλίζουν ταυτόχρονα εκααβαριστικές επιχειρήσεις στα γύρω χωριά, όπου έχουν βιαιτικά καταφύγιο αντάρτες και πολίτες από την πόλη. Λίγες μέρες αργότερα, πιθανότατα στις 3 του μήνα, δυνάμεις Γερμανών Ορεινών κυνηγών (Gebirgsjäger der Polizei) εισβάλλουν στο χωριό Κοροϊστές και συλλαμβάνουν δεκάδες αντάρτες και μέλη των αντιστασιακών οργανώσεων που είναι κατακείμενοι εκεί ανάμεσα τους και τον Λουκά.

Λεξικό

"5/42 Σύνταγμα Ευζώνων"

Έναπλο τμήμα της αντιστασιακής οργάνωσης ΕΚΚΑ (Εθνική και Κοινωνική Απελευθέρωση) του Δ. Χαρρού.

NKVD

"Το **Λαϊκό Κομμουνιστικό Εσωτερικών Υποθέσεων** ή **Λαϊκή Επιτροπή Εσωτερικών Υποθέσεων** (русικά: Народный комиссариат внутренних дел СССР), πλά γνωστό με το ακρωνύμιο **Βλ-Κα Βλ-Ντε** (НКВД) ήταν κρατική υπηρεσία της **ΕΣΣΔ** που συνέδεσε τις αρμοδιότητες ενός υπουργείου εσωτερικών και δημοσίας τάξης/εσωτερικής ασφαλείας, περιλαμβάνοντας τόσο την δημοσία αστυνομία (Μιλίτσια), την αντοροφυλακή, όσο και την μυστική αστυνομία".

βλ. και <https://el.wiktionary.org/>

Εγκλειστοί

Κρατούμενοι σε στρατόπεδα, φυλακές ή τόπους εξορίας συμπεριλαμβανομένων κρατούμενων άλλων εθνικοτήτων.

[Πηγή: Μιλίτες από την Καταγωγή στην Ελλάδα](#)

Εμπεντζες

Ένα από τα μεγαλύτερα υποστράτευμα του Μασουζόουεν. Ξεκίνησε να λειτουργεί τον Νοέμβριο του 1943. Έως την απελευθέρωση, σχεδόν 9.000 κρατούμενοι, εβραίοι και πολιτικοί κρατούμενοι, πέθαναν από τις κακομαχίες και την έλλειψη τροφίμων. Το στρατόπεδο απελευθερώθηκε από την 8η Μαραθία Πεζικού της 3ης Αμερικανικής Στρατιάς στις 6 Μαΐου 1945.

[Πηγή: Μιλίτες από την Καταγωγή στην Ελλάδα](#)

Ψηφιακά Εργαλεία Εκπαιδευτικής Πλατφόρμας

Επισκόπηση κεφαλαίων Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 01:51 Η ύλη στο στρατόπεδο Καϊδαρίου (2)
- 02:44 Η εκτέλεση των 200 αγενιστών (3)
- 04:00 Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μάρν (4)
- 04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
- 06:48 Αρχή στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
- 09:32 Οι συνθήκες ύψις, εργασία και θάνατος στα στρατόπεδα του ΓΉλη (7)
- 12:39 Απελευθέρωση των στρατοπέδων (8)
- 15:40 Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
- 18:11 Επίλογος (10)

Υλικό

Επιλεγμένα 2
Κείμενα 55
Ηποκειμήλια 4
Σύνολο Βιβλιογραφικά 1

Επιλεγμένα 77

Κατασκήνωση Κακοκάρη 1942 - Φωτογραφία

Κατασκήνωση με οπτικά στρατιωτικά φυλακισμένους στην ΚΣ Στρατοπέδου Μόνας 1945 - Φωτογραφία

Κατασκήνωση με κληρονομικά των Ημερών 1945 - Φωτογραφία

Ε.Σ.Σ. για Λαοική Ρίξινση - Φωτογραφία

Κατασκήνωση στην Παναγία σε στρατόπεδο Κακοκάρη 1942 - Φωτογραφία

Στρατιωτικές Κατασκήνωση 2 αεροπλάνων και θύματα Διεργασίας - Φωτογραφία

2 φυλακισμένοι στρατιωτικοί Κατασκήνωση από τον Λαο. Φιλικό της - Φωτογραφία

Εκτελέσεις 15 από κληρονομικά Κακοκάρη - Φωτογραφία

Κατασκήνωση στην Καστοριά 1945 - Φωτογραφία

Στρατιωτικές μεταφορές στην Κρήνη Ελληνική 1945-1946 - Φωτογραφία

Κληρονομικά Στρατιωτικές στην Κακοκάρη 1945-1946 - Φωτογραφία

Οι μεταφορές στην Κρήνη Ελληνική 1945-1946 - Φωτογραφία

Από αρχείο Εργασίας Στρατού - Φωτογραφία

Στρατιωτική Διάταξη - Φωτογραφία

ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΣΕ ΟΧΛΟΙ - Φωτογραφία

Εκτελέσεις 15 από κληρονομικά Κακοκάρη - Φωτογραφία

Επισκόπηση κεφαλαίων Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 01:51 Η ύλη στο στρατόπεδο Καϊδαρίου (2)
- 02:44 Η εκτέλεση των 200 αγενιστών (3)
- 04:00 Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μάρν (4)
- 04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
- 06:48 Αρχή στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
- 09:32 Οι συνθήκες ύψις, εργασία και θάνατος στα στρατόπεδα του ΓΉλη (7)
- 12:39 Απελευθέρωση των στρατοπέδων (8)
- 15:40 Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
- 18:11 Επίλογος (10)

Χρονολόγιο

Επιλεγμένα 2
Κείμενα 55
Ηποκειμήλια 4
Σύνολο Βιβλιογραφικά 1

Επιλεγμένα 77

1933

- 03/1933 **Νταχάου- Μόναχο Γερμανίας : Το πρώτο στρατόπεδο συγκέντρωσης** Ευρώπη
- 1933 **Χώροι Κράτησης- Στρατόπεδα Συγκέντρωσης Ναζιστικής Γερμανίας 1933-1945** Ευρώπη
- 01/14/1933 **Εισαγωγή νόμου για την «πρόληψη από κληρονομικές ασθένειες»** Ευρώπη
- 1933 **Τα πρώτα Στρατόπεδα: 1933-1938** Ευρώπη
- 01/30/1933 **Άνοδος Ναζιστικού Κόμματος στην Εξουσία 1933** Ευρώπη
- 02/02/1934 **Ο Χίτλερ γίνεται Καγκελάριος και Φύρερ της Γερμανίας. Πλήρης ναζιστικοποίηση του κράτους** Ευρώπη
- 04/15/1935 **Οι Νόμοι της Νυρεμβέργης εισάγουν επίσημα τον ρατσισμό** Ευρώπη
- 08/24/1936 **Καθεστώς 4ης Αυγούστου 1936- Δικτατορία Ι. Μεταξά** Ελλάδα
- 1937 **Ίδρυση Στρατοπέδου Καϊδαρίου 1937** Ελλάδα
- 03/11/1938 **Νύχτα των Κρυστάλλων (Kristallnacht)** Ευρώπη
- 1939 **Το Στρατόπεδο των Ναζί στον Β'Π.Π. 1939** Ευρώπη

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα Μ.Ο.Γ. Στρατόπεδα Συγκέντρωσης & Καταναγκαστικής Εργασίας [1933-1945]

The screenshot shows the MOG educational platform interface. At the top left is the MOG logo with the text "Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα". The main header area contains the title "Εισαγωγή 'Στρατόπεδα Συγκέντρωσης'" and a blue arrow pointing to it with the text "Διδακτικό Σχόλιο". Below the header is a navigation menu with items: "Παιδιά στην Κατοχή", "Στρατόπεδα συγκέντρωσης", "Αντίσταση", "Αντίποινα", "Καθημερινή Ζωή", and "Ολοκαύτωμα/ Σοά". On the right side, there is a user profile section with the name "mog" and a menu with items: "Θέματα", "Δραστηριότητες", "Υλικό", "Λεξικό", and "Αναζήτηση". The main content area displays the title "«ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ»" and a star icon. Below this is the section "Α. ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΤΟΥ Γ' ΡΑΙΧ (1933-1945)". The text describes the theme of concentration camps during the Second World War, mentioning the persecution of Jews and other groups. A blue arrow points from the bottom right towards the main content area with the text "Επιλογές".

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα Μ.Ο.Γ.

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης

Κεφάλαιο 1: Ελένη Σαββατιανού

Επισκόπηση κεφαλαίου Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 03:02 Η κρήνη του πολέμου (2)
- 04:00 Η γεωμετρική καταχή στην Ελλάδα (3)
- 04:52 Ένταξη στην ΕΠΟΗ και στην Αντίσταση (4)
- 07:31 Συμμετοχή στη διαδήλωση κατά της πολεμικής επανεισφοράς (5)
- 10:07 Σάλλοιξη - Ψάροι εγκλεισμού και άσκησης βίας στην Αθήνα (6)
- 11:10 Εδική ασφάλεια Φυλακές Χατζηγιάννη Χαϊδάρη (7)
- 12:25 Άφιξη στο Χαϊδάρη Η ζωή στο στρατόπεδο για τις γυναίκες (8)
- 14:48 Η μέρα στην εκτέλεση των 200 αγωνιστών (9)
- 18:13 Εξορίες και εξορίες ιαγρόλυμα στο στρατόπεδο Χαϊδάρη (10)
- 19:18 Η μέρα της απελευθέρωσης του στρατοπέδου Χαϊδάρη (11)
- 20:09 Η επίλυση στη "φυσιογνωμική ζωή" (12)
- 20:41 Συμμετοχή στην πορεία της απελευθέρωσης της Αθήνας (13)
- 21:50 Επίλογος (14)

Δραστηριότητες

Γνωριμία με την Ελένη ΣΑΒΒΑΤΙΑΝΟΥ
Τι λέει η Ελένη Σαββατιανού για τη ζωή της

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
Σάλλοιξη- Τόσο εγκλεισμού και άσκησης βίας στην Αθήνα

Καθημερινή ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδάρη

Ορόδες αερολάτων στο στρατόπεδο Χαϊδάρη

Ημέρα απελευθέρωσης Στρατοπέδου Χαϊδάρη

Η απελευθέρωση της Αθήνας, 12 Οκτωβρίου 1944

ΕΜΒΛΩΝΙΣΜΟΣ
Τόσο εγκλεισμού και άσκησης βίας στην καταχή Αθήνα

Στάσεις και συναισθήματα της Ελένης Σαββατιανού Σήμερα

Το προσκλητήριο για την εκτέλεση των 200 αγωνιστών

ΑΝΑΙΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΠΡΟΕΚΚΛΗΣΗ
"Εισαγωγή" Ελένης Σαββατιανού με Νουκά Κόκκαλο

"Αθήνα θέλει το πράσινο, πολύ αγόρια. Για να φύσει ο λαός εκεί που πρέπει. Στο βρος του."

Στάσεις και συναισθήματα των αφιγητών σήμερα

Δραστηριότητες Προέκτασης- Δημιουργική Γραφή

Η Ελένη Σαββατιανού και η Μαριάνθη Μαχρία "αυτομαλάου": «έτσι είναι πράγματα αυτά να τα θυμάσαι»

"Θέλωρε ακόμη να σας ρωτήσωρε κ. Ελένη..."

1. Ταινία με θεματικές υποενότητες για Εκπαιδευτική Αξιοποίηση- Αφόρμηση Σεναρίου
2. Δραστηριότητες: Διαβάθμιση σε Επίπεδα Εμβάθυνσης
 - Γνωριμία
 - Επισκόπηση
 - Εμβάθυνση
 - Αναστοχασμός- Μεταγνωστικές Δραστηριότητες
3. Διδακτικά Σχόλια για κάθε δραστηριότητα (μόνο για τον Εκπαιδευτικό)

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα Μ.Ο.Γ.

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης

Κεφάλαιο 1: Ελένη Σαββατιανού

Μνήμες από την Κατοχή στην Ελλάδα

Εκπαιδευτική πλατφόρμα

mog

Ελένη Σαββατιανού-Γεωργαντά ⓘ

Τόπος

Δρ

ΓΝΩ

Τι λέ ⓘ

ΕΠΙΣ

Σύλλ ⓘ

Καθ ⓘ

Ομά ⓘ ⭐

της Ελένης Σαββατιανού. Κατά τη διάρκεια προβολής της ταινίας, κρατούν σημειώσεις με τις σκέψεις τους και τις ερωτήσεις που προκύπτουν από τις αναφορές της στη συνέντευξη.

Η δραστηριότητα έχει ως βασικό στόχο να εισαγάγει τους μαθητές στη θεματική «Στρατόπεδα Συγκέντρωσης» αλλά και στην εξοικείωση με τις κύριες έννοιες και τρόπους προσέγγισης της Προφορικής Ιστορίας, αλλά και των αφηγήσεων ζωής μεμονωμένα ή συγκριτικά με άλλες αντίστοιχες αφηγήσεις (π.χ. βιογραφικοί σταθμοί, κοινωνικό προφίλ αφηγητή, διάκριση βιογραφικού και αφηγηματικού χρόνου, ρήξεις / τομές, κανονικότητες, τεκμήρια ζωής, αυτοπροσδιορισμός, καταγραφή συναισθημάτων, άντληση πληροφοριών για ιστορικό πλαίσιο, κ.ά.).

Εσπάζει στις εμπειρίες της αφηγήτριας κυρίως στο πιο γνωστό "άγνωστο" στρατόπεδο συγκέντρωσης στην Ελλάδα. Να γνωρίσουν την αφηγήτρια και να οικοδομήσουν μια αλληλουχία νοητικών εικόνων, ώστε να μπορούν εύκολα και γρήγορα να ανακαλέσουν κάποια σημεία της πορείας ζωής της, στα οποία θα οικοδομηθούν τα επόμενα βήματα της εργασίας τους.

Για την καταγραφή των εντυπώσεων και των ερωτημάτων τους, οι μαθητές μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες από

1. Το «Σύντομο βιογραφικό» της Ελένης Σαββατιανού
2. Τη μεταγραφή της συνέντευξης, όπου αναφέρονται οι τόποι και οι εμπειρίες της ζωής της σε τόπους εγκλεισμού και μαρτυρίου στην Ελλάδα – Αττική
3. Φωτογραφίες της Ελένης Σαββατιανού
4. Φωτογραφίες των τόπων που αναφέρονται στην αφήγησή της

Για να εντάξουν τα γεγονότα και τους τόπους στη "μεγάλη εικόνα" μπορούν να δημιουργήσουν μια χρονογραμμή, ψηφιακή ή συμβατική. Ενδεικτικά προτείνεται το δωρεάν ψηφιακό εργαλείο [timetoast](#) ή δημιουργία πίνακα σε [word](#) ή [excel](#).

Οι μαθητές αναπτύσσουν ιστορική οπτική: καταγράφουν, κατανοούν, ερμηνεύουν τις πράξεις των ανθρώπων που διασυνδέονται με το ιστορικό πλαίσιο – χώρο, χρόνο, συνθήκες ζωής – μέσα στο οποίο έλαβαν χώρα.

- ☰ Θέματα
- 📍 Σύντομο βιογραφικό
- 📝 Δραστηριότητες
- 📁 Υλικό
- 🕒 Χρονολόγιο
- 📖 Λεξικό
- 🔍 Αναζήτηση

Διδακτικό Σχόλιο

Επισκόπηση κεφαλαίων Απομαγνητοφώνηση

00:00	Εισαγωγή (1)
03:02	Η κήρυξη του πολέμου (2)
04:06	Η γερμανική κατοχή στην Ελλάδα (3)
04:52	Ένταξη στην ΕΠΟΝ και στην Αντίσταση (4)
07:11	Συμμετοχή στη διαδήλωση κατά της πολιτικής επιστράτευσης (5)
10:07	Σύλληψη - χώροι εγκλεισμού και άσκησης βίας στην Αθήνα (6)
11:16	Ειδική ασφάλεια Φυλακές Χατζηκωνσταντού Χαϊδάρι (7)

Εκπαιδευτική Πλατφόρμα Μ.Ο.Γ.

Στρατόπεδα Συγκέντρωσης

Κεφάλαιο 2: Λουκάς Κόκκινος

Επισκόπηση κεφαλαίων Απομαγνητοφώνηση

00:00	Εισαγωγή (1)
01:51	Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (2)
02:44	Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
04:00	Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)
04:51	Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
06:48	Αφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
09:32	Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του ΓΡάιχ (7)
12:39	Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
15:46	Επιστροφή των σμήρων στην Ελλάδα (9)
18:11	Επίλογος (10)

Δραστηριότητες

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΥΚΑ ΚΟΚΚΙΝΟ

Γνωριμία με τον Λουκά Κόκκινο

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η ζωή του Λουκά Κόκκινου μέχρι τη σύλληψή του

Στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου

Το προσκλητήριο της εκτέλεσης των 200 αγωνιστών

"Έν τέλει πήγαμε στη Μέρλιν": Στην έδρα της Γκεστάπο στην Αθήνα

"Πάμε στο Ρουφ, μας περίμεναν τα τρέινα": Εκτόπιση σε στρατόπεδα της Γερμανίας

Αφιξη σε στρατόπεδο συγκέντρωσης της ναζιστικής Γερμανίας

Λουκάς Κόκκινος - Στα στρατόπεδα της Γερμανίας

Λουκάς Κόκκινος: Αριθμός Εισαγωγής 84253

- 30.04.1944: Στρατοπέδου Χαϊδαρίου – Αυτόπτης μάρτυρας προσκλητηρίου εκτέλεσης 200 αγωνιστών
- 25.05.1944: **Εκτοπισμός**. Εκτοπίζεται στα γερμανικά στρατόπεδα, μαζί με 800 περίπου ομήρους από διάφορες περιοχές της Ελλάδας, στη μεγαλύτερη πιθανότητα αποστολή ομήρων από ελληνικό έδαφος στην επικράτεια του Γ΄ Ράιχ.
- 04.06.1944: **Όμηρος** στο στρατόπεδο του **Νώουενγκάμμε**
- Εισάγεται ως **όμηρος** στο στρατόπεδο του **Νώουενγκάμμε (Neuengamme, Αμβούργο, Γερμανία)**, όπου λαμβάνει τον αριθμό εισαγωγής **84253**.
- 07.1944: **Μεταγωγή και καταναγκαστική εργασία**. Μετάγεται στο στρατόπεδο **Ζαξενχάουζεν (Sachsenhausen)** και εντάσσεται για εργασία στο υποστρατόπεδο του **Φάλκενζεε (Falkensee)**, στα εργοστάσια εξοπλισμών της εταιρείας DEMAG-Panzer, ως εφαρμοστής και χειριστής τροχού για την κατασκευή αρμάτων μάχης.
- 09.1944: **Αναρρωτήριο του Φάλκενζεε**. Μεταφέρεται στο αναρρωτήριο του Φάλκενζεε με υψηλό πυρετό και διαγιγνώσκεται με εχινόκοκκο. Αποστέλλεται στο νοσοκομείο του κυρίως στρατοπέδου για θεραπεία. Μετά από ένα μήνα επιστρέφει στο Φάλκενζεε όπου περνά τον χειμώνα του 1944/45. Τραυματίζεται σε εργατικό ατύχημα, κατά τη μεταφορά υλικών και μηχανημάτων.
- 23.04.1945: **Απελευθέρωση του στρατοπέδου** από τον Κόκκινο Στρατό.
- Μαζί με άλλους εκτοπισμένους Έλληνες εγκαθίσταται στο **Βερολίνο**.
- Προσπαθεί να επιστρέψει στην Ελλάδα

Ελένη Σαββατιανού – Γεωργαντά

- **11.1940 - 09.1941: Εθελόντρια σε νοσοκομεία**

Εργάζεται εθελοντικά στα νοσοκομεία των τραυματιών του αλβανικού μετώπου που έχουν εγκατασταθεί στην Κηφισιά, κυρίως σε επιταγμένα ξενοδοχεία.

- **1942 - 1943: Μέλος της ΕΠΟΝ**

Στρατολογείται στην Αντίσταση και γίνεται μέλος της ΕΠΟΝ. Λαμβάνει μέρος στα συλλαλητήρια που αρχίζει να οργανώνει το ΕΑΜ για διεκδικήσεις τροφίμων και καλύτερων συνθηκών ζωής.

- **05.03.1943: Συμμετοχή στη διαδήλωση κατά της πολιτικής επιστράτευσης**

Παίρνει μέρος στη μεγάλη διαδήλωση κατά της πολιτικής επιστράτευσης στο κέντρο της Αθήνας, όπου σκοτώνονται 7 ή σύμφωνα με άλλες πηγές 13 διαδηλωτές και τραυματίζονται πάνω από 80.

- **1943: Σύλληψη**

Μέσα στο 1943 συλλαμβάνεται από έναν χωροφύλακα στην Κηφισιά κατά τη διάρκεια αναγραφής συνθημάτων σε τοίχους. Μεταφέρεται προσωρινά στο Σταθμό Χωροφυλακής Κηφισιάς και αργότερα παραδίδεται στην Ειδική Ασφάλεια. Ανακρίνεται στα κρατητήρια της Οδού Ελπίδος από τους Μόρφη, Παρθενίου και Λάμπου. Παραπέμπεται σε στρατοδικείο και καταδικάζεται σε θάνατο, η ποινή της μετατρέπεται σε ισόβια, μετά την παρέμβαση του Μητροπολίτη Αττικής και Μεγαρίδας, Ιάκωβου, και του μετέπειτα συζύγου της, Αχιλλέα Γεωργαντά.

- **1943: Εγκλεισμός στις Φυλακές Χατζηκώνστα**

Κλείνεται μαζί με άλλες γυναίκες στις Φυλακές Χατζηκώνστα στην Οδό Πειραιώς και έπειτα από ένα διάστημα, αδιευκρίνιστο πότε ακριβώς, οδηγείται στο Στρατόπεδο του Χαϊδαρίου το οποίο λειτουργεί κάτω από τη διοίκηση της Υπηρεσίας Ασφαλείας των Ες-Ες.

- **01.05.1944: Εγκλεισμός στο Στρατόπεδο Χαϊδαρίου και εκτέλεση των 200**

Αυτόπτης μάρτυρας του προσκλητηρίου 200 ανδρών οι οποίοι την ίδια μέρα θα εκτελούνταν στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής σε αντίποινα για τον θάνατο του στρατηγού Φραντς Κρεχ στην Λακωνία σε ενέδρα ανταρτών του ΕΛΑΣ.

- **18.09.1944: Απελευθέρωση**

Απελευθερώνεται με τη διάλυση του Στρατοπέδου και επιστρέφει στην Κηφισιά, όπου συνδέεται ξανά με την ΕΠΟΝ. Τις παραμονές της Απελευθέρωσης, εντάσσεται στον ΕΛΑΣ, στο νεοσυσταθέν 5ο Σύνταγμα Βορείων Προαστείων.

Απελάσεις ομήρων σε Στρατόπεδα της Ευρώπης του Γ΄ Ράιχ

«Όλοι τους είναι στοιβαγμένοι μέσα στα
τρένα, γονατιστοί».

Πηγή: www.lifo.gr

Καταναγκαστική εργασία ομήρων/ αιχμαλώτων

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ

Εκεί στη σκάλα την πλατιά
στη σκάλα των δακρύων
στο Βίνερ Γκράμπεν το βαθύ
το λατομείο των θρήνων

Εβραίοι κι αντάρτες περπατούν
Εβραίοι κι αντάρτες πέφτουν,
βράχο στη ράχη κουβαλούν
βράχο σταυρό θανάτου.

Εκεί ο Αντώνης τη φωνή
φωνή, φωνή ακούει
ω καμαράντ, ω καμαράντ
βόηθα ν' ανέβω τη σκάλα.

Μα κει στη σκάλα την πλατιά
και των δακρύων τη σκάλα
τέτοια βοήθεια είναι βρισιά
τέτοια σπλαχνιά είν' κατάρα.

Ο Εβραίος πέφτει στο σκαλί
και κοκκινίζει η σκάλα
κι εσύ λεβέντη μου έλα εδω
βράχο διπλό κουβάλα.

Παίρνω διπλό, παίρνω τριπλό
μένα με λένε Αντώνη
κι αν είσαι άντρας, έλα εδώ
στο μαρμαρένιο αλώνι

Henri Pieck (1895-1972)

<https://www.youtube.com/watch?v=Evkcl1TgrIU>

<https://www.mixanitouxronou.gr/i-istoria-enos-ellina-pou-ergastike-os-sklavos-sta-stratopeda-sigkentrosis-ton-nazi/>

"Πάμε στο Ρουφ, μας περιμεναν τα τρινα": Εκτόπιση σε στρατόπεδα της Γερμανίας

Άφιξη σε στρατόπεδο συγκέντρωσης της ναζιστικής Γερμανίας

Λουκάς Κόκκινος - Στα στρατόπεδα της Γερμανίας

Απελευθέρωση του στρατοπέδου και επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

Στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου - "Συνομιλία" με την Ελένη Σαββατιανού - Διαφορετικές οπτικές

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ

Σκέψεις και συναισθήματα των αφηγητών σήμερα

"Θέλουμε ακόμη να σας ρωτήσουμε κ. Λουκά...."

Δραστηριότητες Προέκτασης - Δημιουργικής Γραφής

 mog

 Θέματα

 Σύντομο βιογραφικό

 Δραστηριότητες

 Υλικό

 Χρονολόγιο

 Λεξικό

 Αναζήτηση

Επισκόπηση κεφαλαίων [Απομνημονεύματα](#)

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 01:51 Η ζωή στο στρατόπεδο χαιδάρου (2)
- 02:44 Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
- 04:00 Στην κόρα της Γκεστάπο στη Μόρλεν (4)
- 04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
- 06:48 Άφιξη στα στρατόπεδα συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
- 09:32 Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του Γ΄Ράιχ (7)
- 12:39 Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
- 15:46 Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
- 18:11 Επίλογος (10)

Κείμενα 25 **Φωτογραφίες 41**

Αναζήτηση

Πόσι στην δραστηριότητα

Ναζιστικά Στρατόπεδα στην Ελλάδα
Εισαγωγή στη "Μόρλεν" και 17 άλλες 1944 - Φωτογραφία

Οι μεγαλύτερες Στρατόπεδα Εξόντωσης 1942-1944 - Φωτογραφία

Ναζιστικά Στρατόπεδα στην Ελλάδα 1939-1943 - Φωτογραφία

Εξορία Ελλήνων Μεταγωγών - Φωτογραφία

Καταναγκαστικά Έργα

Εργασία	Ποσότητα
Βελούδη Καλλιέργεια	10000
Βελούδη Καλλιέργεια	10000
Βελούδη Καλλιέργεια	10000
Βελούδη Καλλιέργεια	10000
Βελούδη Καλλιέργεια	10000

Είκοσι και οντακάστρες της Πολωνίας του Μασουβόουζεν - Φωτογραφία

Καταναγκαστικά Έργα: Στρατόπεδο Πλάσο, Πολωνία 1943-1944 - Φωτογραφία

Καταναγκαστικά Έργα: Στρατόπεδο Σίλφιν Γερμανία 1941-1942 - Φωτογραφία

Καταναγκαστικά Έργα: Στρατόπεδο Αποχέλισης Πολωνία 1942-1943 - Φωτογραφία

Καταναγκαστικά Έργα, Μπράντλενβουργκ, Γερμανία 1940-1943 - Φωτογραφία

Μασουβόουζεν Καταναγκαστικά Έργα σε Λατομεία - Φωτογραφία

Άλμα Βαντίντ - Φωτογραφία

Μασουβόουζεν και αποστρατόπεδο - Κάμπος από βορβόρο - Φωτογραφία

Στα τρένα για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης - Φωτογραφία

Στρατόπεδο συγκέντρωσης στη Νότια Ευρώπη 1941-1944 - Φωτογραφία

Τα μεγαλύτερα στρατόπεδα στην Ευρώπη του 17΄ς 1943-1944 - Φωτογραφία

Ε.Σ. για Λαοικό Κόσμο - Φωτογραφία

Απόφαση για Επιστροφή Α.Κόσμου - Φωτογραφία

Λαοικός Κόσμος με οπλή στρατοπέδου - Φωτογραφία από Κ.Σ. Σελφενβόουζεν - Μάιος 1945 - Φωτογραφία

Λαοικός Κόσμος με οπλή στρατοπέδου - Φωτογραφία από Βερλίνα 1945 - Φωτογραφία

Λαοικός Κόσμος Βερλίνα 1945 - Φωτογραφία

Εργαλεία που προτείνονται για δραστηριότητες σε Ψηφιακό Περιβάλλον Web 2.0.

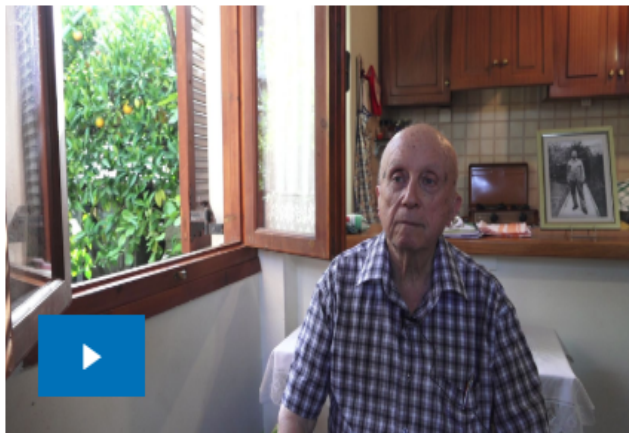
Canva	Image Juxtaposition	Linoit	Mind42
Mindmup	Mindomo	Padlet	Timetoast
Photocollage	Pixton	Storyboarder	StoryboardThat
Timetoast	Wordle	Google Maps	PosterMyWall

Λουκάς Κόκκινος

Λουκάς Κόκκινος

Όμηρος στα στρατόπεδα Χαϊδαρίου και Γερμανίας του Γ' Ράιχ

 Δραστηριότητα

Γνωριμία με τον Λουκά Κόκκينو

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Αφού παρακολουθήσετε την αφήγηση του Λουκά Κόκκινου στο βίντεο που υπάρχει στην πλατφόρμα, να καταγράψετε:

- τους βασικούς σταθμούς της ζωής του, όπως τους περιγράφει ο ίδιος
- τα ιστορικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται κατά την αφήγηση
- τους τόπους από τους οποίους λέει ότι πέρασε ή έζησε
- τα σημεία της αφήγησης που σας έκαναν εντύπωση (επιλογή αναφορών, τρόπος, έκφραση, τόνος φωνής, χειρονομίες, σιωπές κ.ά.)
- Μπορείτε να δημιουργήσετε έναν πίνακα με τις κατηγορίες στις οποίες θα οργανώσετε τα παραπάνω με βάση τις σημειώσεις σας και να εντάξετε τις πρώτες πληροφορίες που έχετε για τον Λουκά Κόκκينو.

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00 Εισαγωγή (1)

01:51 Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (2)

02:44 Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)

04:00 Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)

04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)

06:48 Αφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)

 Υλικό

Λουκάς Κόκκινος

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00	Εισαγωγή (1)
01:51	Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (2)
02:44	Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
04:00	Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)
04:51	Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
06:48	Άφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
09:32	Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του Γ΄Ράιχ (7)
12:39	Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
15:46	Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
18:11	Επίλογος (10)

☰ Δραστηριότητα

Η ζωή του Λουκά Κόκκινου μέχρι τη σύλληψή του

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Να εστιάσετε στην πρώτη ενότητα της αφήγησης:

- Ποια στοιχεία αντλείτε για τη ζωή, το χαρακτήρα και την πολιτική ιδεολογία του Λουκά Κόκκινου;
- Ποιες συνθήκες οδήγησαν στη σύλληψή του από τους Γερμανούς;
- Πώς πιστεύετε ότι θα ένιωθε όταν τον συνέλαβαν;
- Ποιος ήταν ο πρώτος τόπος φυλάκισής του;
- Ποιες μορφές καταναγκαστικής εργασίας αναφέρονται σ' αυτό το τμήμα της αφήγησης του; Μπορείτε να δείτε τη σχετική φωτογραφία για αγγαρεία κρατουμένων στο Χαϊδάρι που επισυνάπτεται.
- Μπορείτε επίσης από το υλικό που επισυνάπτεται να επιλέξετε στοιχεία που αφορούν στις συνθήκες ζωής στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου.
- Να συντάξετε μια παράγραφο όπου θα παρουσιάζετε στους συμμαθητές σας τα παραπάνω σημεία. Τι σας έκανε εντύπωση σε όλα όσα ακούσατε;
- Να δείτε στη συνέντευξη δύο ιστορικών με τίτλο: "Στοιχεία για τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης στην Ελλάδα" σε ποια άλλα στρατόπεδα συγκέντρωσης αναφέρονται στην Ελλάδα; Δείτε και τον Χάρτη για τα Στρατόπεδα του Γ΄Ράιχ στη Ν. Ευρώπη.

📄 Υλικό

Λουκάς Κόκκινος

Υλικό

Infotexts 1

Κείμενα 14

Σύντομα βιογραφικά 1

Φωτογραφίες 12

[Πίσω στην δραστηριότητα](#)

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 01:51 Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (2)
- 02:44 Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
- 04:00 Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)
- 04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
- 06:48 Άφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
- 09:32 Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του ΓΡάιχ (7)
- 12:39 Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
- 15:46 Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
- 18:11 Επίλογος (10)

Στρατόπεδο Συγκέντρωσης στην Ελλάδα: Χαϊδάρι · Κείμενο

blog Kokkinos · Κείμενο

Σύντομο βιογραφικό του Λουκά Κόκκινου · Σύντομο βιογραφικό

Μνήμη της εκτόπισης 2: Χαϊδάρι- Κέντρο Μεταγωγών · Κείμενο

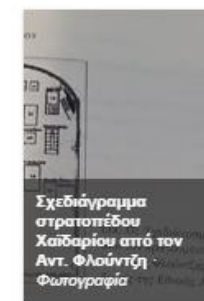
Ομάδες κρατουμένων στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου · Κείμενο

"Το Χαϊδάρι" του Μάρκου Βαμβακάρη · Κείμενο

Στρατόπεδο Χαϊδαρίου. Σκίσο του Φωκίωνα Δημητριάδη · Φωτογραφία

Σχεδιάγραμμα στρατοπέδου Χαϊδαρίου από τον Αντ. Φλούντζη · Φωτογραφία

Λουκάς Κόκκινος

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00	Εισαγωγή (1)
01:51	Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (2)
02:44	Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
04:00	Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)
04:51	Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
06:48	Άφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
09:32	Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του Γ΄Ράιχ (7)
12:39	Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
15:46	Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
18:11	Επίλογος (10)

☰ Δραστηριότητα

Το προσκλητήριο της εκτέλεσης των 200 αγωνιστών

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Εμβληματικό Γεγονός: Αυτόπτες μάρτυρες προσκλητηρίου εκτέλεσης (Κόκκινος – Σαββατιανού)

- Πώς περιγράφει ο Λουκάς Κόκκινος το **προσκλητήριο** που οδήγησε στην εκτέλεση των **200** αγωνιστών του στρατοπέδου Χαϊδαρίου;
- Να **συγκρίνετε** την περιγραφή του με εκείνη της Ελένης Σαββατιανού για το γεγονός.
- Να συγκρίνετε την πληροφορία που ακούτε από την τον Λουκά Κόκκινος και την Ελένη Σαββατιανού για την αφορμή της εκτέλεσης των 200 αγωνιστών με το σχετικό υλικό (π.χ. φυλλάδιο ανακοίνωσης αρχών κατοχής για "αίτια" εκτέλεσης 200 αιχμαλώτων, πληροφοριακό κείμενο για την εκτέλεση του στρατηγού Κρεχ, κ.ά.) που έχει αναρτηθεί.
- Ποιες παρατηρήσεις έχετε σχετικά; (αναγκαιότητα διασταύρωσης πηγών, ο τρόπος που θυμούνται το γεγονός οι αφηγητές – αυτόπτες μάρτυρες, κ.ά.)
- Ποια πρόσωπα εμφανίζονται να έχουν εμβληματικό ρόλο σε αυτό το γεγονός; (θύτες & θύματα)
- Να δείτε το σύντομο **teaser-trailer της ταινίας «Το τελευταίο σημείωμα» του Π. Βούλγαρη** και να συζητήσετε για το πώς επηρέασε αυτή η θυσία των αγωνιστών τους ανθρώπους της εποχής τους και σήμερα. Και να αναζητήσετε **ομοιότητες** και **διαφορές** με την αφήγηση της κ. Ελένης. (Δείτε στο υπάρχον υλικό τα σημειώματα των ανθρώπων που πήγαιναν για εκτέλεση, τις σύγχρονες εκδηλώσεις μνήμης, κ.ά.)
- Να συζητήσετε πώς αντιμετωπίζουν τα ναζιστικά στρατεύματα κατοχής και οι ντόπιοι συνεργάτες τους τους ανθρώπους σε ομηρία και για ποιους λόγους.

🗉 Υλικό

Μορφοποίηση ▾ 12pt

B

I

U

A

A

Επισκόπηση κεφαλαίων Απομαγνητοφώνηση

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 01:51 Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδορίου (2)
- 02:44 Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
- 04:00 Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)
- 04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
- 06:48 Άφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
- 09:32 Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του ΓΡάιχ (7)
- 12:39 Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
- 15:46 Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
- 18:11 Επίλογος (10)

☰ Δραστηριότητα

Λουκάς Κόκκινος - Στα στρατόπεδα της Γερμανίας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Από ποιους τόπους – στρατόπεδα πέρασε ο Λουκάς Κόκκινος, Μπορείτε να δείτε και τους χάρτες για την κατανομή των στρατοπέδων συγκέντρωσης στην ευρύτερη κατεχόμενη Ευρώπη από το ΓΡάιχ. Υπήρξε ως καταναγκαστικός εργάτης μόνο σε “κλειστά” στρατόπεδα;
- Τι είδους εργασίες έκανε με βάση τα αποσπάσματα που έχετε ακούσει στην αφήγηση;
- Να συγκρίνετε τις εμπειρίες του με αυτές του Ισαάκ Μιζάν, του Σταύρου Παπουτσάκη και της Μαριάνθης Ναχμία και να συμπληρώσετε τον πίνακα στο παράθυρο εργασίας. Ακόμη μπορείτε να αξιοποιήσετε δυνατότητες που παρέχει ο ψηφιακός πίνακας Padlet και να επικολλήσετε τον υπερασύνδεσμο με τις εργασίες σας στο συνεργατικό αυτό περιβάλλον σε αυτήν την πλατφόρμα.
- Να δημιουργήσετε ένα κόμικ- graphic novel / κολλάζ / εικαστικό έργο, ή (σε μορφή ψηφιακή ή κλασική) Ενδείκνυνται τα δωρεάν ψηφιακά εργαλεία:
- PosterMyWall , StoryBoardThat κ.ά.
- Να γράψετε έναν διάλογο ανάμεσα στους τέσσερις αυτούς ανθρώπους που βίωσαν την εμπειρία των στρατοπέδων συγκέντρωσης.

🗨️ Υλικό

Μορφοποίηση 13pt			
Στρατόπεδα	Είδος καταναγκαστικής εργασίας	Παρατηρήσεις	
Λουκάς Κόκκινος			
Μαριάνθη Ναχμία			
Σταύρος Παπουτσάκης			
Ισαάκ Μιζάν			

Τεκμηρίωση-Διασταύρωση με επιπλέον αποσπάσματα από συνεντεύξεις Αρχείου

Ναχμία, Μαριάνθη

Εμπειρία: Στρατόπεδο

Παπουτσάκης, Σταύρος

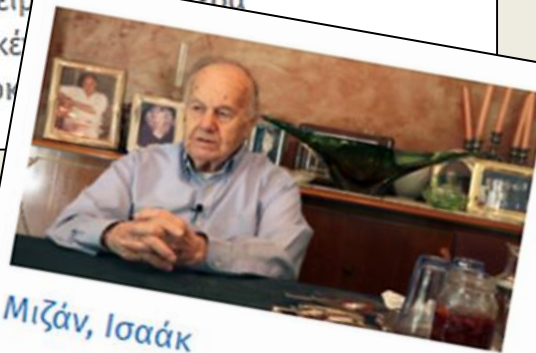
Εμπειρία: Στρατόπεδο

συγκέντρωσης
Διάρκεια:

Γλέζος, Μανώλης

Εμπειρία: Αντίσταση
Διάρκεια: 2 h 31 min

Μιζάν, Ισαάκ

Εμπειρία: Στρατόπεδα
συγκέντρωσης, Διώξεις Εβραίων
Διάρκεια: 2 h 01 min

Λουκάς Κόρκινιος

Όμηρος στα στρατόπεδα Καϊδαρίου και Γερμανίας του Γ΄ Ράιχ

Επισκόπηση κεφαλαίων **Απομνημονεύματα**

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 01:51 Η Ώμη' στο στρατόπεδο Καϊδαρίου (2)
- 02:44 Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)
- 04:00 Στην όδρα της Γκεσάπο στη Μέρλιν (4)
- 04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)
- 06:48 Σμήνη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης / καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)
- 08:32 Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του Γ΄Ράιχ (7)
- 12:39 Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)
- 15:40 Επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα (9)
- 18:11 Επίλογος (10)

Δραστηριότητα

Απελευθέρωση του στρατοπέδου και επιστροφή των ομήρων στην Ελλάδα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Πώς περιγράφει ο Λουκάς Κόρκινιος την εμπειρία της απελευθέρωσης του στρατοπέδου και της επιστροφής του στην Ελλάδα;
- Να συγκρίνετε τις εμπειρίες του με αυτές του Λουκά Κόρκινιου με τις αντίστοιχες του Ισαάκ Μίλιν, του Σταύρου Παπουτοάκη και της Ελένης Σαββατιανού. Να συμπληρώσετε τον πίνακα που βρίσκεται παρακάτω.
- Να δημιουργήσετε ένα κόμικ / καλλάζ / εικαστικό έργο, ή (σε μορφή ψηφιακή ή κλασική)
- Να γράψετε έναν διάλογο ανάμεσα στους τέσσερις αυτούς ανθρώπους που βίωσαν την εμπειρία της απελευθέρωσης από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και τα συναισθήματα που βίωσαν.
- Να γράψετε ένα σύντομο μήνυμα στην οικογένεια του Λουκά Κόρκινιου για να τους ειδοποιήσετε ότι τον είδατε, είναι ζωντανός κι επιστρέφει.
- Ομαδική Εργασία: Ακούστε κάθε ομάδα τις αφηγήσεις του αφηγητή που έχετε αναλάβει για τον τρόπο, την εθνικότητα των στρατευμάτων, τα συναισθήματα που βίωσαν κατά την απελευθέρωση, τον τρόπο της επιστροφής στο σπίτι τους, να τα καταγράψετε σε ένα πρωτοσέλιδο εφημερίδας.

Μπορείτε να αξιοποιήσετε δυνατότητες που παρέχουν δωρεάν ψηφιακά εργαλεία, όπως:

- <https://www.postermywall.com/>,
- <https://el.padlet.com/dashboard>, <https://www.storyboardthat.com/>,
- <https://www.mindomo.com/>,
- <https://www.mindmeister.com/> .

Α ομάδα: Λουκάς Κόρκινιος

Β ομάδα : Ελένη Σαββατιανού

Γ ομάδα: Σταύρος Παπουτοάκης

📄 Υλικό

Αφηγητές	Στρατόπεδο	Ημέρα – Στρατός Απελευθέρωσης αγγλωτότεν	Η ζωή μετά
Λουκάς Κόρκινιος			
Ελένη Σαββατιανού			
Σταύρος Παπουτοάκης			

Επισκόπηση κεφαλαίων

Αποαμνησιώνηση

00:00	Εισαγωγή (1)
03:02	Η κήρυξη του πολέμου (2)
04:06	Η γερμανική κατοχή στην Ελλάδα (3)
04:52	Ένταξη στην ΕΠΟΝ και στην Αντίσταση (4)
07:11	Συμμετοχή στη διαδήλωση κατά της πολιτικής επιστράτευσης (5)
10:07	Σύλληψη - χώροι εγκλεισμού και άσκησης βίας στην Αθήνα (6)
11:16	Ειδική ασφάλεια Φυλακές Χατζηκωνσταντα Χαϊδάρη (7)
12:25	Άφιξη στο Χαϊδάρη Η ζωή στο στρατόπεδο για τις γυναίκες (8)
14:48	Η μέρα της εκτέλεσης των 200 αγωνιστών (9)
18:13	Εβραίοι και Εβραίοι αιχμάλωτοι στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (10)
19:18	Η μέρα της απελευθέρωσης του στρατοπέδου Χαϊδαρίου (11)
20:09	Η επάνοδος στη "φυσιολογική ζωή" (12)
20:41	Συμμετοχή στην πορεία της απελευθέρωσης της Αθήνας (13)
21:10	Επίλογος (14)

☰ Δραστηριότητα

"Συνομιλία" Ελένης Σαββατιανού με Λουκά Κόκκινο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Αφού δείτε την πορεία ζωής των αφηγητών και τις σημειώσεις σας για την Ελένη Σαββατιανού και τον Λουκά Κόκκινο να συζητήσετε ομοιότητες και διαφορές ως προς τα εξής θέματα:
 - καταγωγή
 - φύλο
 - ιδεολογικό προσανατολισμό
 - τρόπο σύλληψης
 - στρατόπεδα και τόπους εγκλεισμού και μαρτυρίου από τους οποίους πέρασαν
 - μορφές εργασίας στα στρατόπεδα καταναγκαστικών έργων
 - στάση ζωής
 - απελευθέρωση από το στρατόπεδο
 - στάση απέναντι στους Γερμανούς σήμερα
 - μήνυμα ζωής για τους νέους

Στη συνέχεια μπορείτε να επιλέξετε να εργαστείτε σε ομάδες ή ατομικά σε κάποιες από τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Μπορείτε να καταγράψετε τα στοιχεία που έχετε συλλέξει και τα συμπεράσματά σας είτε στο πεδίο της πλατφόρμας που υπάρχει παρακάτω, είτε σε έναν ψηφιακό πίνακα π.χ. [Padlet](#), [Linoit](#) .
- Ακόμη μπορείτε να δημιουργήσετε εννοιολογικούς χάρτες με δωρεάν ψηφιακά εργαλεία, όπως: [Mind42](#), [Mindmap](#).
- Να δημιουργήσετε έναν "εικονικό διάλογο- αντίλογο" ανάμεσα στους δύο αφηγητές αξιοποιώντας λόγια δικά τους από την αφήγηση ή προσθέτοντας δικές σας σκέψεις με άξονα τη στρατοπεδική εμπειρία των δύο αφηγητών. Θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας όλα τα παραπάνω στοιχεία και στοιχεία της αφήγησης ενδεικτικά του χαρακτήρα τους ή που σας έκαναν εντύπωση.
- Μπορείτε αν θέλετε, να δραματοποιήσετε το διάλογο με τη μορφή "θεατρικού αναλογίου" ή "αγώνα λόγων" και να συζητήσετε τη διαδικασία με τους συμμαθητές σας.
- Ακόμη, μπορείτε να δημιουργήσετε μια ψηφιακή παρουσίαση με τα βασικά χαρακτηριστικά της στρατοπεδικής εμπειρίας των δύο πληροφορητών και να την κοινοποιήσετε στους συμμαθητές σας και να την αναρτήσετε στην πλατφόρμα.
- Μια άλλη ιδέα θα ήταν, να δημιουργήσετε ένα μικρό κόμικ με εργαλεία όπως: [Storyboarder](#) , [Pixton](#), κ.ά.
- Να δημιουργήσετε ένα λεξιλόγιο για τον κόσμο των στρατοπέδων του Γ΄ράιχ.

🗣️ Υλικό

Ελένη Σαββατιανού-Γεωργαντά i

Τόποι Εγκλεισμού και Μαρτυρίου στην Ελλάδα: Στρατόπεδο Χαϊδαρίου

Επισκόπηση κεφαλαίων [Απομαγνητοφώνηση](#)

- 00:00 Εισαγωγή (1)
- 03:02 Η κήρυξη του πολέμου (2)
- 04:06 Η γερμανική κατοχή στην Ελλάδα (3)
- 04:52 Ένταξη στην ΕΠΟΝ και στην Αντίσταση (4)
- 07:11 Συμμετοχή στη διαδήλωση κατά της πολιτικής επιστράτευσης (5)
- 10:07 Σύλληψη - Χώροι εγκλεισμού και άσκησης βίας στην Αθήνα (6)
- 11:16 Ειδική ασφάλεια Φυλακές Χατζηκωνσταντα Χαϊδάρι (7)
- 12:25 Άφιξη στο Χαϊδάρι Η ζωή στο στρατόπεδο για τις γυναίκες (8)
- 14:48 Η μέρα στην εκτέλεση των 200 αγωνιστών (9)

☰ Δραστηριότητα

"Θέλουμε ακόμη να σας ρωτήσουμε κ. Ελένη..." 📄

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Να συνεχίσετε τη συνέντευξη με ερωτήσεις που εσείς θα θέλατε να υποβάλετε στην κ. Ελένη και να συζητήσετε για τις απαντήσεις που πιστεύετε ότι θα σας έδινε...
- Να γράψετε έναν μικρό διάλογο ανά ομάδα/ και να τον παρουσιάσετε στην ολομέλεια. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε υλικό (φωτογραφίες, κλπ) από την πλατφόρμα.
- Μπορείτε να αξιοποιήσετε υλικό από την πλατφόρμα, να γράψετε τη συνέντευξη σε αρχείο ήχου ή να δημιουργήσετε εικαστικές αναπαραστάσεις της συνέντευξης με ή χωρίς λόγια ή ακόμη σε μορφή κόμικ ή κολλάζ είτε συμβατικού είτε αξιοποιώντας εργαλεία ελεύθερου λογισμικού π.χ. [Pixton](#), [Canva](#), [Photo-collage-maker](#) κ.ά.

🗉 Υλικό

Μορφοποίηση ▾ 12pt ▾

Διερεύνηση περαιτέρω πηγών
Διασύνδεση- Εμβάθυνση- Ενσυναισθητικές δραστηριότητες
Δημιουργία- Έκφραση- Διάχυση Αποτελεσμάτων –
Αλληλεπίδραση με Κοινότητα/ ες

Αφού μελετήσετε τις μαρτυρίες της κ. Ελένης και του κ. Λουκά να αναζητήσετε περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του προγράμματος για τους τόπους μνήμης <http://www.occupation-memories.org/Gedenken/Erinnerungsorte/Chaidari/index.html>

Δραστηριότητες σε ομάδες

Α ομάδα: Να συντάξετε ένα **άρθρο** προς τη διεθνή κοινότητα για τις συνθήκες που επικρατούν στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου. Το άρθρο θα προσπαθήσετε να δημοσιευτεί σε εφημερίδα της Βρετανίας ή των ΗΠΑ.

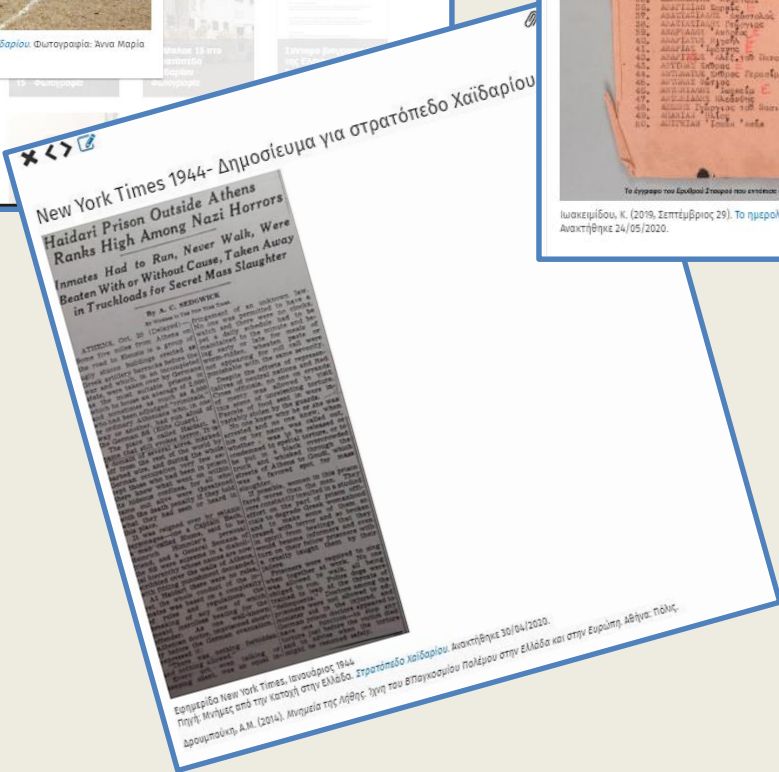
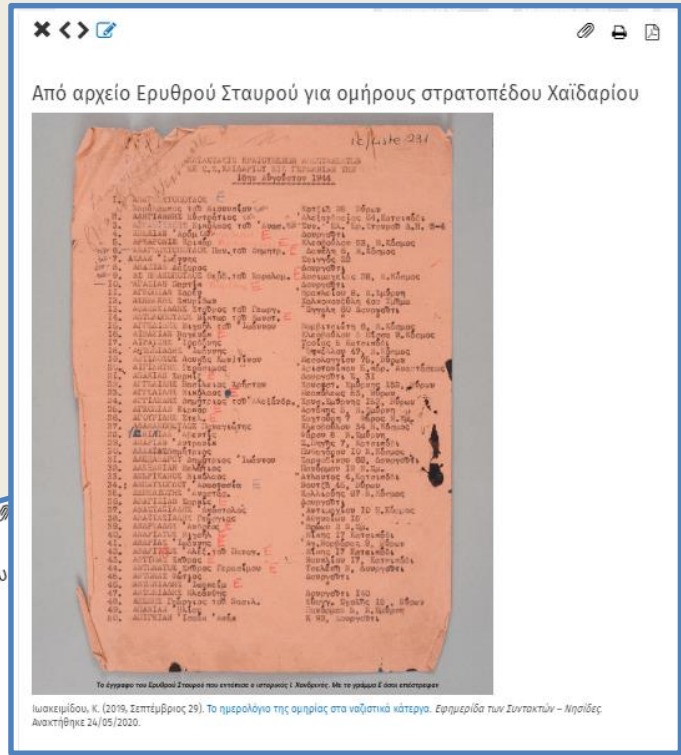
Β ομάδα: Να γράψετε ένα **διάλογο** ανάμεσα σε κρατούμενους (άντρες) του στρατοπέδου

Γ ομάδα: Να γράψετε ένα **διάλογο** ανάμεσα σε κρατούμενες (γυναίκες) του στρατοπέδου

Δ ομάδα: Να δημιουργήσετε **φυλλάδια ή αφίσες** για την Αντίσταση, με αφορμή όσα συμβαίνουν στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου, ώστε να ενημερωθεί, να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος έξω από το στρατόπεδο και να αντιδράσει...

Ε ομάδα: Να δημιουργήσετε έναν **ψηφιακό ιστότοπο (blog)** από όπου θα ενημερώνετε τον έξω κόσμο για τις συνθήκες που επικρατούν στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου.

Καταναγκαστική Εργασία, Μπούχενβαλντ, Γερμανία 1940 -1945

Κρατούμενοι εκτελούν καταναγκαστική εργασία. Στρατόπεδο συγκέντρωσης Μπούχενβαλντ, Γερμανία, μεταξύ 1940 και 1945.
Πηγή: Εγκυκλοπαίδεια Μουσείου Μνήμης Ολοκαυτώματος Η.Π.Α., Καταναγκαστική εργασία - Φωτογραφία.

Καταναγκαστική Εργασία Γυναικών: Στρατόπεδο Plaszow, Πολωνία-1943 -1944

Μια ομάδα γυναικών κρατούμενων στο στρατόπεδο Plaszow. Plaszow, Πολωνία, 1943-1944.
Πηγή: Εγκυκλοπαίδεια Μουσείου Μνήμης Ολοκαυτώματος Η.Π.Α., Τα κυριότερα στρατόπεδα των Ναζί και του Άξονα στη Νότια Ευρώπη.

Μαουτχάουζεν- Καταναγκαστική εργασία σε λατομεία

«Mauthausen: Καταναγκαστική εργασία στα νταμάρια»
Πηγή: Δημόπουλος Π. (2013, Μάιος 10). Mauthausen : Αύγουστος 1938 – 5 Μάη 1945. Η ζωή και ο θάνατος στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Κίνηση Απελάστε το Ρατσισμό. Ανακτήθηκε 24/04/2020.

Απελευθέρωση

Αφού ακούσετε κάθε ομάδα τις αφηγήσεις των μαρτύρων σας για τον τρόπο, την εθνικότητα των στρατευμάτων, τα συναισθήματα που βίωσαν κατά την απελευθέρωση, ο τρόπος της επιστροφής στο σπίτι τους, να τα καταγράψετε σε ένα πρωτοσέλιδο εφημερίδας .

Α ομάδα: Λουκάς Κόκκινος

Β ομάδα : Ελένη Σαββατιανού

Γ ομάδα: Μαριάνθη Ναχμία

Δ ομάδα: Σταύρος Παπουτσάκης

Ε ομάδα: Ισαάκ Μιζάν

«Στις 2 Μαΐου ο μάγειρας τους φέρνει την είδηση: «Οι Αμερικανοί απέχουν μόλις 8 χιλιόμετρα από δω»

Πηγή: www.lifo.gr Στρατόπεδο Μπερνάου

Επισκόπηση κεφαλαίων

Απομαγνητοφώνηση

00:00 Εισαγωγή (1)

01:51 Η ζωή στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου (2)

02:44 Η εκτέλεση των 200 αγωνιστών (3)

04:00 Στην έδρα της Γκεστάπο στη Μέρλιν (4)

04:51 Μεταγωγή στα στρατόπεδα της Γερμανίας (5)

06:48 Άφιξη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης/καταναγκαστικών έργων στη Γερμανία (6)

09:32 Οι συνθήκες ζωής, εργασίας και θανάτου στα στρατόπεδα του ΓΡάιχ (7)

12:39 Απελευθέρωση του στρατοπέδου (8)

15:46 Επιστροφή των σμήρων στην Ελλάδα (9)

18:11 Επίλογος (10)

☰ Δραστηριότητα

Δραστηριότητες Προέκτασης - Δημιουργικής Γραφής

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Οι 5 μάρτυρες* συναντώνται μαζί στο τρένο της επιστροφής... Πως νιώθουν; Τι λένε; Με ποια λόγια αποχαιρετίζονται για να πάνε σπίτι τους; Να γράψετε έναν διάλογο μεταξύ τους.
- Οι 5 μάρτυρες* με τα εγγόνια τους μιλάνε μέσω skype (ή όποιο άλλο μέσο τηλεπικοινωνίας ... messenger, viber...) σήμερα ...τι κρατάνε από όσα έζησαν, τι αφήνουν πίσω, τι διεκδικούν;
- Οι 5 μάρτυρες* κατεβαίνουν στις εκδηλώσεις για την Απελευθέρωση 1944. Περιγράψτε τις συνθήκες που επικρατούν:
 - Α) Σε πρωτοσέλιδο εφημερίδας
 - Β) Αφίσα/ Πανό για τη διαδήλωση

Μπορείτε να αξιοποιήσετε συμβατικά (χαρτιά, χαρτόνια, μολύβια, μαρκαδόρους, κ.ά. ή δωρεάν ψηφιακά εργαλεία όπως: [Postermywall](#), [Padlet](#), [StoryboardThat](#), [Mindomo](#), [Mindmeister](#) κ.ά.)

*Όπου * = Ελένη Σαββατιανού, Λουκάς Κόκκινος, Μαριάνθη Ναχμία, Σταύρος Παπουτσάκης, Ισαάκ Μιζάν

🗨️ Υλικό

**Διερεύνηση περαιτέρω πηγών
Διασύνδεση- Εμβάθυνση- Ενσυναισθητικές δραστηριότητες
Δημιουργία- Έκφραση- Διάχυση Αποτελεσμάτων –
Αλληλεπίδραση με Κοινότητα/ ες**

Ολομέλεια

Συζήτηση και ανάρτηση όλων των εργασιών των ομάδων στο κοινό ιστότοπο/ blog/ ψηφιακό πίνακα τύπου linopit ή σε έναν πίνακα συμβατικό μέσα στην τάξη όπου θα συγκεντρώνονται οι εργασίες των μαθητών για το παρόν project

Δημιουργία «μικρού μουσείου» -my history museum -έκθεσης των εργασιών που θα προκύψουν και θα κοινοποιηθούν στο τέλος στη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία

Βάση επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλες μαθητικές κοινότητες σε χώρες όπου λειτούργησαν στρατόπεδα συγκέντρωσης και χώροι εγκλεισμού και βίας .

Μαριάνθη Ναχμία

Είδος καταναγκαστικής εργασίας [1:04:00 – 1:04:31]

-Λέγαμε λοιπόν για_, μας λέγατε για το Körenick. Körenick. Εκεί πέρα μεταφερόσασταν για καταναγκαστική εργασία_,

-Ναι.

-Τι είδους εργασία κάνατε, κυρία Μαριάνθη;

Ήτανε, φτιάχναμε, ανταλλακτικά αεροπλάνων.

Ανταλλακτικά αεροπλάνων φτιάχναμε. Έπρεπε να βγάζαμε από (-) 50-60 κομμάτια, απ' αυτά. Και τα μετρούσε αυτή. Κι αν ήταν κανένα λίγο κομμένο το (-) λαστιχάκι, ήταν κάτι τετράγωνα τέτοια [δείχνει με το χέρι], σ' έπαιρνε στο ιδιαίτερο και σε βουρδάριζε και ησύχαζες. [...]

Για κοίταξε να δεις, πολλά σας έχω πει, με συγχωρείτε ε;

Να με συγχωρέσετε, γιατί της είπα,

δεν είναι πράγματα αυτά να τα θυμάσαι.

Βιβλιογραφία- Δικτυογραφία

- Δρουμπούκη, Α.Μ. (2014). Μνημεία της Λήθης. Ίχνη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Αθήνα: Πόλις.
- Καμπανέλλης, Ι. (2012). Μαουτχάουζεν (επανεκδοση). Αθήνα: ΔΟΛ Α.Ε. / Εφημ. Το Βήμα.
- Παναρέτου, Α.(2020). «Συμπληρώνω τη μνήμη του κόσμου...». Έλληνες όμηροι και αιχμάλωτοι σε ναζιστικά και φασιστικά στρατόπεδα και φυλακές, 1941-1945. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδόπουλος.
- Χανδρινός, Ι. (2018). Έλληνες όμηροι και καταναγκαστικοί εργάτες στη ναζιστική Γερμανία. Επίμετρο στο Στράιμπελ, Ρ., Απρίλιος στο Στάιν (Μ. Χάλαρη, μτφ). Αλφειός: Αθήνα. Σελ. 349-366.
- Χατζηιωσήφ, Χ. (2007). Η ελληνική οικονομία πεδίο μάχης και αντίστασης. Στο Χ. Χατζηιωσήφ, Π. Παπαστρατής (επιμ.) Ιστορία της Ελλάδος του 20ου αιώνα. Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος 1940-1945. Κατοχή-Αντίσταση, τ. Γ, μέρος Β. (1η έκδ.) Αθήνα: Βιβλιόραμα.
- Mazower, Μ. (1994). Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η εμπειρία της Κατοχής (Κ. Κουρεμένος, μτφ.). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- <http://www.occupation-memories.org/>
- <https://encyclopedia.ushmm.org/content/el/gallery/nazi-camps-photographs>
- <http://freeathens44.org/>
- https://www.lifo.gr/articles/greece_articles/235127/i-sygkinitiki-istoria-enos-ellina-ierea-sta-nazistika-stratopeda-sygkentrosis
- <https://www.kathimerini.gr/814312/gallery/epikairothta/ellada/ellhnes-mh-evraioi-se-omhria>
- <https://www.mixanitouxronou.gr/i-istoria-enos-ellina-pou-ergastike-os-sklavos-sta-stratopeda-sigkentrosis-ton-nazi/>
- https://www.lifo.gr/articles/archaeology_articles/169814
- https://kokkinosloukasamf.blogspot.com/2015/08/blog-post_31.html